

GRANSKNINGSUTLÅTANDE 2

Inledning

Detaljplanen för del av Rud 2:1 – Moské och samlingslokal upprättas med utökat förfarande, efter att ha ändrats från standardförfarande efter första granskningen.

Granskningsutlåtande 2 innehåller en sammanfattning av de synpunkter som inkommit under samråds- och första granskningskedet, samt stadsbyggnadsförvaltningens förslag till förändringar av planförslaget med anledning av synpunkterna. Granskningsutlåtande 2 innehåller en redovisning av de synpunkter som inkommit under det andra granskningskedet (i enlighet med utökad planförfarande) samt kommunens ställningstagande och kvarstående synpunkter inför antagande.

Hur planarbetet har bedrivits

Samråd

Samråd enligt PBL (2010:900) 5:11 ägde rum mellan den 26 november till den 23 december, 2015. Information om planen har skickats till kommunala och statliga remissinstanser samt till ägare till fastigheter samt boende angränsande till planområdet (218 hushåll inom kvarteren Fryken 1, 2 och 4). Planen har dessutom funnits tillgänglig för allmänheten hos stadsbyggnadsförvaltningen, i Bibliotekshuset och på kommunens hemsida.

Inför planarbetet och upprättande av samrådsförslaget bjöd Karlstads kommun in till ett tidigt informationsmöte. Inför detta möte hade en skiss på den tänkta byggnaden tagits fram av arkitekt Björn Sahlqvist, Arkitektstudion AB i Göteborg. Till mötet bjöds boende och fastighetsägare in (enligt samma avgränsning som under samrådet, se ovan).

Ett samrådsmöte hölls den 8 december, 2015. Vid mötet närvarade 36 personer samt personal från stadsbyggnadsförvaltningen. Minnesanteckningar från samrådsmötet biläggs detta granskningsutlåtande (bilaga 1)

Efter inkomna synpunkter samt nytillkommande kunskap under samrådsskedet reviderades planförslaget inför granskningskedet.

- Förtydligande av risken för översvämning från Vänern/Klarälven respektive extremregn
- Komplettering av detaljplanen avseende ledningar (bredd u-område), säkerställande av ledningar i genomförandebeskrivningen, plats för lek och rekreation
- Cykelparkering även inom parkeringsområdet
- Rutnät med koordinater införs på plankartan
- Byggrätt för minaret/skulptur flyttas från u-området

Mellan samråd och granskning

Under perioden mellan de formella momenten samråd och granskning har synpunkter inkommit till kommunen. Dessa anger i huvudsak följande:

Generell negativ inställning till moskéer och specifikt till byggande av moské i Karlstad, att kyrkogårdens rofylldhet påverkas med hänsyn till ökad trafik och människor i rörelse på platsen, rädsla för förföljelse av kristna, rädsla för att de svenska fri- och rättigheterna ska påverkas (allas lika rättigheter osv. med betoning

på särskiljning av män och kvinnor), fundering kring inriktning av trosラーan i moskén samt finansiering av bygget där det befaras radikaliserings och rekrytering till IS, ökad trafikbelastning, frågasätter varför inte utskick skett till samtliga boende i flerbostadshus, byggnaden passar ej in i stadsbilden samt att det befaras komma att bli oroligheter i området. Artiklar och dylikt har bifogats till en del av synpunkterna.

Granskning 1

Granskningshandlingar togs fram enligt PBL (2010:900) 5:18-22a och planen var föremål för granskning mellan den 9 maj till och med den 23 maj 2016. Under granskningen skickades planförslaget till kommunala och statliga remissinstanser, till ägare av fastigheter samt boende inom och angränsande till planområdet. Planen fanns dessutom tillgänglig för allmänheten i Samhällsbyggnadshuset (Inre hamn), i Bibliotekshuset i Karlstad och på kommunens hemsida.

Efter inkomna synpunkter reviderades planförslaget genom bland annat ändring till utökat planförfarande, inför en förnyad granskning av planen (Granskning 2). Förändringar i förslaget inför granskning 2 omfattades av följande:

- Planförfarandet ändras från standardförfarande till utökat förfarande med kungörelse samt förnyad granskning.
- Plangränsen justeras i nordväst. Gränsen flyttas närmare sydost, så att nu gällande detaljplan kan användas för att möjliggöra en framtida bussgata för Karlstadstråket.
- Planbestämmelse om hantering av dagvatten revideras.

Mellan granskning 1 och granskning 2

Under perioden mellan de formella momenten (i enlighet med det utökade planförfarandet) granskning 1 och granskning 2 har synpunkter inkommit till kommunen. Dessa anger i huvudsak följande:

Generell negativ inställning till moskéer och specifikt till byggande av moské i Karlstad eller på Rud, närheten till skolan anses inte lämpligt, rädsla för att de svenska fri- och rättigheterna ska påverkas (allas lika rättigheter osv. med betoning på särskiljning av män och kvinnor), befarar radikaliserings och rekrytering till IS, befarar att området kommer att omvandlas till en "no go zone", platsen anses för liten, önskar bevara grönområde, samt anges att det faktum att platsen har en kyrka skulle vara tillräckligt.

Granskning 2

Nya granskningshandlingar har tagits fram enligt PBL (2010:900) 5:18-22a och planen har varit föremål för ny granskning mellan den 21 november 2016 till och med den 16 december 2016. Under granskning 2 har planförslaget skickats till kommunala och statliga remissinstanser samt till ägare till fastigheter samt boende inom och angränsande till planområdet. Planen har dessutom funnits tillgänglig för allmänheten i Samhällsbyggnadshuset (Inre hamn), i Bibliotekshuset i Karlstad och på kommunens hemsida.

Sammanfattning

398 yttranden har inkommit under granskning 2. De synpunkter som kommit in under planens andra granskningsskede är fler än under samrådet och granskning 1. Huvuddelen av synpunkterna berör frågor av ideologisk och värdegrundsmässig karaktär snarare än PBL-relaterade frågor.

Sex yttranden har inkommit från kommunala remissinstanser (Kultur- och fritidsnämnden, Miljöförvaltningen, Teknik- och fastighetsförvaltningen, Karlstads El- och stadsnät AB samt Arbetsmarknads- och socialförvaltningen) och ett från statliga remissinstanser (Länsstyrelsen).

Trafikverket och Skanova inkom med yttrande efter granskningstidens utgång och räknas således inte in bland inkomna yttranden under granskningstiden. Trafikverket hade inget att erinra, men med hänsyn till Skanovas funktion avseende allmänintresset bemöts yttrandet i utlåtandet.

392 skrivelser har inkommit från privatpersoner och föreningar. Efter granskningstidens slut har ytterligare synpunkter lämnats till kommunen, men dessa kommer inte att redogöras för.

Av de inkomna synpunkterna inom granskningstiden från privatpersoner och föreningar är 30 anonyma yttranden, och 13 synpunktslämnare har inlämnat synpunkter två eller flera gånger. Ett av de inkomna yttrandena har inkommit från en förening samt har fyra inkomna yttranden inkluderat namnunderskrifter. Inlämnade synpunkter som omfattar samlade yttranden (namnlistor) har behandlats som en synpunkt. Ytterligare yttrande har inkommit efter granskningstidens utgång och dessa behandlas inte vidare. Yttrandena återges i sammanfattning och vissa kommenteras i kursiv stil nedan. Samtliga yttranden biläggs granskningsutlåtandet i en bilaga (bilaga 2).

Ändringar i planförslaget inför antagande

Inga förändringar av detaljplanen föreslås inför planens antagande med anledning av inkomna synpunkter med PBL-anknytning.

Ställningstagande

En avvägning har gjorts mellan olika enskilda och allmänna intressen vilket har resulterat i en samlad bedömning. Planhandlingarna har justerats enligt kommentarerna ovan och stadsbyggnadsförvaltningen anser därmed att detaljplanen kan bli föremål för antagande enligt PBL 5 kap 27§, och berörda parter underrättas om detta genom kungörelse enligt PBL 5 kap 35§.

Kvarstående synpunkter

Det finns ca 440 kvarstående synpunkter. Med hänsyn till att flertalet av synpunktslämnarna har inlämnat flera synpunkter i samma yttranden, samt i flera fall även blandat både PBL-relaterade synpunkter och icke PBL-relaterade synpunkter är det svårt att särskilja vilka som är berättigade en besvärshänvisning och inte. Därmed kommer en kungörelse enligt 5 kap 35§ att införas inför och efter planens antagande samt utskick ske till de inom sakägarkretsen som har inlämnat synpunkter som inte blivit tillgodosedda.

Inkomna yttranden under granskning 2

Yttranden från statliga remissinstanser

Länsstyrelsen

I samrådet framförde Länsstyrelsen synpunkter om dagvattenproblematik. Till granskning 2 har en bestämmelse tillfogats plankartan som styr fördröjning av det dagvatten som genereras inom planområdet. Länsstyrelsen har inga kvarstående synpunkter men påpekar att planområdet idag fyller en funktion för dagvatten som kanaliseras från de högre belägna kringområdena via planområdet och ner mot väg E18. Dagvattenfrågan bör hanteras i ett större sammanhang och det är kommunens ansvar att tillse att inte vägkroppen skadas på grund av ett förändrat dagvattenflöde.

Kommentar:

Dagvattenfrågan har inom ramen för detaljplanen hanterats i ett större sammanhang där påverkan inom närområdet har studerats för ett större avrinningsområde.

Länsstyrelsen kan med stöd av 11 kap. 10 § PBL ta in en detaljplan för prövning. Länsstyrelsen kan av det nu aktuella planförslaget och av i dagsläget kända förhållanden inte se att de föreslagna åtgärderna kommer att föranleda någon prövning.

Kommunala remissinstanser

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig fortsatt positiv till en detaljplan som möjliggör en samlingslokal med moské i Karlstad. Kultur- och fritidsnämnden har inga ytterligare synpunkter på detaljplan för del av Rud 2:1 – Moské och samlingslokal.

Teknik- och fastighetsförvaltningen

Teknik- och fastighetsförvaltningen har yttrat sig i både samrådsskede och tidigare granskningsskede samt varit i delaktig i framtagandet av planförslaget och har inget ytterligare att erinra mot upprättat förslag.

Karlstads El- och stadsnät AB

Karlstads El- och stadsnät AB har inget övrigt att erinra förutom den redan in-skickade erinran 2015-12-14 och 2016-05-10.

Kommentar:

Se bemötande i samrådsredogörelse 2016-05-02.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens synpunkter har delvis beaktats då planen kompletterats med att cykelparkering får anordnas på andra platser inom tomten, även inom ytan som anger parkering för bilar. Våra ytterligare synpunkter om prioritering av cykel-främjande åtgärder, laddmöjligheter m m ska vidarebefordras till Teknik- och fastighetsförvaltningen, där frågorna kan styras genom exempelvis exploateringsavtal. Miljöförvaltningen har inget ytterligare att erinra.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har inga invändningar mot föreslagen detaljplan.

Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet och önskar så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar:

Synpunkten har noterats och genomförandebeskrivningen har sedan tidigare förtydligats gällande ansvar och kostnad för en undanflyttningsåtgärd av teleanläggning.

Yttranden från övriga

Det har inkommit ett antal yttranden från privatpersoner, föreningar och protestlistor under granskningskedet. En del av yttrandena är anonyma, medan andra är undertecknade av en eller flera fysiska personer. Huvuddelen av dessa synpunkter berör islam som religion, muslimer som grupp och en oro över att verksamheten i den planerade byggnaden kan leda till ökad radikaliserings och annan omgivningspåverkan.

En detaljplan upprättas enligt plan- och bygglagen (PBL). Många av ovanstående är frågor som inte prövas inom ramen för detaljplanen. Samtliga inkomna synpunkter sammanfattas nedan under olika kategorier beroende på synpunkternas art.

Karlstad kommun genom kommunledningskontoret och Kultur- och fritidsförvaltningen har valt att utreda orosfrågorna som har väckts i samband med planarbetet och som lyfts som ej PBL- relaterade synpunkter i detaljplanen. Dessa synpunkter är inte relevanta ur PBL synpunkt och kommer därför heller inte att bemötas och kommenteras inom ramen för detta granskningsutlåtande. Se vidare sidan 15 och framåt.

Flera synpunkter kan besvaras med samma kommentar. Synpunkterna har då grupperats.

PBL-relaterade frågor

Platsen/lokalisering

Fem synpunktslämnare anser att platsen är för liten för ändamålet och bebyggelsen för tät.

Kommentar:

Platsen bedöms som tillräckligt stor i förhållande till sin omgivning. Mark inom Nobelgymnasiets elevparkeringsyta kommer enligt detaljplanen också att knytas till moskén via nyttjanderättsavtal i syfte att tillgodose parkeringsbehovet.

39 synpunktslämnare anser inte Rud vara en lämplig plats för en moské.

Flera alternativa placeringar föreslås i andra stadsdelar såsom:

Kronoparken, där påpekas de flesta muslimer bo och med hänsyn till miljön och närhet till moské tycker elva synpunktslämnare att det är ett bättre alternativ för placering, även Välsviken anses vara ett miljömässigt bättre alternativ av en synpunktslämnare.

Gruvlyckan föreslås av tre synpunktslämnare, Skåre föreslås av tre synpunktslämnare, Råtorp föreslås av fyra synpunktslämnare, Våxnäs föreslås av tre synpunktslämnare, Södra Kroppkärr föreslås av två synpunktslämnare, Sannaskogen föreslås av tre synpunktslämnare, Norra fältet föreslås av en synpunktslämnare, platsen mellan polishuset och järnvägen föreslås av fyra synpunktslämnare, placering i centrum föreslås av tre synpunktslämnare. En synpunktslämnare anser inte att en moské ska vara belägen i staden utan utanför.

Kommentar:

Placeringen av den föreslagna byggnaden har diskuterats och arbetats med under en längre tid, innan aktuellt markområde prövas genom detaljplan. Valet av plats bedöms som lämpligt utifrån flera aspekter, bland annat närhet till kollektivtrafik, teknisk infrastruktur, integration och läget i staden. Planprocessen ska resultera i en samlad bedömning av platsens lämplighet för den föreslagna användningen.

Två synpunktslämnare efterfrågar lokaliseringsprövning/andra markförslag som behandlats för placering av moské och att valet av lokalisering på Rud bör motiveras ytterligare

Kommentar:

Se svar ovan.

70 synpunktslämnare anser platsen illa vald för en moské med hänsyn till närliggande markanvändning såsom bostäder och närheten till skolor (Nobel och Rud) med rädsla för påverkan (påtryckning av islam) och störning för skolelever.

Kommentar:

Att en byggnad för kulturell och religiös verksamhet placeras i anslutning till bostäder eller skolor är inget hinder enligt PBL. En tidig dialog har förts med dåvarande rektor vid Nobelgymnasiet, som såg möjligheter till utbyte mellan skolan och den planerade verksamheten och föreningarna. Se även svar till ovanstående fråga.

57 synpunktslämnare anser platsen illa vald för en moské med hänsyn till och kyrkan samt judisk begravningsplats. Fyra synpunktslämnare har uttryckt rädsla för religionskonflikt.

Kommentar till ovanstående två punkter:

Karlstads kommun bedömer att olika typer av byggander för olika ändamål ska kunna lokaliseras inom samma stadsdel, även om det finns olikheter i verksamheter. Det är viktigt att säkerställa att inte den ena markanvändningen försvårar för någon annan eller inverkar uppenbart negativt på någon annan. Detta säkerställs genom att markanvändningen prövas genom en demokratisk detaljplanprocess. I detta fall har Svenska kyrkan inga invändningar mot den planerade markanvändningen på aktuell plats.

Markanvändning

En synpunktslämnare anser att bebygga grönområde strider mot ÖP.

En synpunktslämnare efterfrågar trädinventering.

Elva synpunktslämnare önskar bevara grönområdet.

Tre synpunktslämnare påtalar att kommunen i stor utsträckning bebygger grönområden i staden.

En synpunktslämnare efterfrågar mer genomarbetade gemensamhetsytor och att det istället satsas på grönområden på Rud.

Kommentar till ovanstående fem punkter:

I översiktsplanen framgår att exploatering (förtätning) inom grönområden kan vara acceptabelt och i föreliggande fall ligger hela planområdet inom så kallat klass-3 område (bristklassning av grönytor) där det inte råder brist på grönområden och där det heller inte finns något stort rekreations- eller naturvärde. Karlstads kommun bedömer att detaljplanen har tagits fram i enlighet med översiktsplanens riktlinjer avseende grönområden.

Karlstads kommun har som ambition att förtäta staden och ge plats för bland annat fler bostäder, lokaler och skolor m m. Detta bör i första hand göras så att högkvalitativa grönområden inte påverkas. I vissa fall kan grönytor komma att bli aktuella för byggnation, och frågan om var en moské och samlingslokal bör placeras har lett fram till vald plats. På platsen, en före detta rondell, finns gräsytor samt 9 träd och i närområdet (sydost om aktuellt område) finns fler grönytor som genom sitt läge och utformning mer inbjuder till vistelse. För planens genomförande krävs endast att eventuellt ett träd (vid tänkt parkering) inom planområdet påverkas. Övriga träd kan stå kvar. Bedömningen är att platsens belägenhet och frånvaro av egentliga baksidor gör att en rund byggnad kan ta upp platsens förutsättningar på ett bättre sätt än t.ex. en park.

34 synpunktslämnare föreslår att det istället byggs bostäder på platsen.

Kommentar:

Marken har tidigare utlysts som ett potentiellt område för bostäder och marknaden har hörts. Det har dock inte funnits något stort intresse för marken, samt vissa bekymmer avseende trafikbuller (främst från E18) varför platsen vid planbegäran bedömdes som lämplig att pröva för samlingslokal och moské.

En synpunktslämnare har en undran om lokalutredning har gjorts för Nobelgymnasiet kring framtida behov av marken för utökning av skolverksamheten?

Kommentar:

En utökning av Nobelgymnasiets verksamhet har inte varit aktuellt att utreda inom ramen för detaljplanearbetet. Gällande detaljplan för Nobelgymnasiet inom fastigheten Emsen 1 ger fortsatta möjligheter för utveckling av skolans verksamhet både avseende bygggrätt och friytor.

Två synpunktslämnare motsäger sig att kommunal mark upplåts till byggnad av religiös karaktär

Kommentar:

Det finns inga hinder i gällande lagstiftning, PBL, att kommunal mark får upplåtas genom tomträtt för användning enligt planförslaget (som lyder centrumändamål, såsom samlingslokal, moské, restaurang, handel (dock ej dagligvaruhandel) mm).

Stadsmiljöfrågor och omgivningspåverkan

Nio synpunktslämnare anser att byggnaden inte passar in i miljön.

En synpunktslämnare anser att byggnaden i två våningar med kupol blir för skrymmande och bedöms inte signalera öppenhet, utan önskar en begränsning i enplansbyggnad utan kupol och minaret för att bättre smälta in i miljön.

En synpunktslämnare motsätter sig att en 22 m hög minaret passar in i stadsbilden/miljön.

Fem synpunktslämnare anser att byggnaden är främmande både i utseende och syfte. Arkitekturen anses sticka ut för mycket och verka förfulande.

En synpunktslämnare anser att det är verklighetsfrämmande och högtidskränkande med kombination av klockringning och böneutrop.

En synpunktslämnare ifrågasätter att byggnadens utformning ska signalera tro.

Två synpunktslämnare anser att byggnaden påverkar utsikt negativt.

Två synpunktslämnare anser att byggnadens utformning med stor andel glas på fasaden utgör en säkerhetsrisk.

Kommentar till ovanstående åtta punkter:

Hänsyn till stadsbilden är en viktig aspekt i planarbetet. Platsens belägenhet, och frånvaro av egentliga baksidor gör att en rund byggnad kan ta upp platsens förutsättningar på bra sätt. Gestaltningssidén bygger dels på platsens förutsättningar (enligt ovan) samt inspiration från Sörmons tallpelarsalar och en park i Köpenhamn. Det finns också en ambition att integrera den svenska och värmländska byggnadstraditionen (material, former och kulörer) med en muslimsk motsvarighet. Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att placeringen och utformningen på platsen gör att den föreslagna byggnaden passar väl in på platsen och i stadsdelen.

Planförslaget medger två våningar och kupol. Om exploatören inte vill bygga så stort kan man söka bygglov på en mindre byggnad, vilket får prövas inom ramen för bygglovsansökan.

Den minaret som möjliggörs är av skulptural karaktär och ska inte inrymma något böneutrop/högtalare.

En synpunktslämnare har fundering kring BTA (bruttototalarea) i förhållande till antalet besökare, kommer människor att inrymmas enligt behov?

En synpunktslämnare efterfrågar underlag kring utrymning (framförallt vid stora högtidsfiranden), samt räddningsvägar.

Kommentar:

Beräkning av personantal i lokal görs enligt Räddningstjänstens brandskyddsföreskrifter och hanteras i samband med bygglovsansökan.

Räddningstjänsten har fått planen på remiss vid samråds- och granskningskedena och har inte haft några synpunkter på sin möjlighet att kunna genomföra utryckningar/insatser vid planerad byggnad.

En synpunktslämnare undrar hur byggnaden kommer se ut med 2 utrymningstrappor (syns ej i gestaltungsförslaget).

Kommentar:

En prövning av anpassningar (t ex utrymning, tillgänglighet m m) kommer att göras inom ramen för bygglovsprövningen efter det att planen har vunnit laga kraft.

Elva synpunktslämnare befarar störning från verksamhet och buller från ökad trafik. Böneutrop befaras, samt lugn och ro på begravningsplats/kyrkogård. (Hänvisas till artikel i NWT (15-09-03) som angivit att det kan komma att bli böneutrop någon gång/år, samt uppgift att det skett böneutrop från befintliga lokaler.)

Sex synpunktslämnare befarar att ökad trafik kommer påverka luftkvaliteten (genom avgaser och koldioxidutsläpp).

Kommentar:

Enligt trafikutredning (WSP 2013) som genomfördes i samband med tidigare exploateringsplaner (bl.a. avseende dagligvaruhandel och bostäder) i området anges att nuvarande trafikflöden på gatorna i anslutning till planområdet är relativt låga. Den i utredningen beräknade ökade trafiklasten skulle inte ge stora effekter på omgivande trafiksystem. En samlingslokal och moské förväntas ge en betydligt lägre ekvivalent trafiklast än den då planerade dagligvaruhandeln. Således bedöms inte ett plangenomförande ge upphov till störning av trafikbuller och avgaser genom ökning av fordonstrafik.

Något böneutrop från den möjliga minareten ska inte ske.

Enligt Ordningsslagen krävs tillstånd för böneutrop. Detta hanteras via polismyndigheten enligt kommunens ordningsföreskrifter gällande högtalarutsändning.

Om verksamhet ger upphov till störning som påverkar människors miljö och hälsa sker anmälan till miljökontoret som utövar tillsyn enligt MB.

Stadsbyggnadsförvaltningens samlade bedömning är att verksamheten inte innebär betydande påverkan för närboende.

En synpunktslämnare efterfrågar en riskanalys.

Kommentar:

Ingen riskanalys bedöms relevant för planerad markanvändning. Markanvändningen är inte av sådan art som enligt Boverkets föreskrifter kan medföra en risk tillika skyddsavstånd.

En synpunktslämnare påpekar otydlighet i hur lokalen ska användas med hänsyn till separering av män och kvinnor. (Hänvisning till artikel NWT 150319,150903). Ritningar på byggnaden efterfrågas.

Kommentar:

Mer detaljerade ritningar hanteras och granskas i bygglovsskedet.

Planprocessen

En synpunktslämnare påtalar att inte elever och personal (enligt synpunktslämnaren att betrakta som sakägare) till skolorna har fått chansen att yttra sig.

Kommentar:

Barn- och ungdomsnämnden (och Barn- och ungdomsförvaltningen) har varit remissinstans i planens samråds- och granskningsskeden. Det är upp till förvaltningen att avgöra hur det interna samrådet ska ske. Diskussioner har i tidiga skeden förts med dåvarande rektor vid skolan om bland annat samnyttjande av parkeringsplatser.

Två synpunktslämnare anser att inte alla blivit inbjudna till informationsmöten.

En synpunktslämnare anser att inte samråd hållits.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen har inför det tidiga informationsmötet hösten 2015 gjort en avgränsning av samrådskretsen. I normalfallet brukar rågrannar (angränsande fastigheter och dess ägare/hyresgäster) bjudas in. Fler boende än de allra närmaste har inkluderats (i detta fall över 200 hushåll) vilket stadsbyggnadsförvaltningen har bedömt är rimligt. Denna krets har sedan löpande fått information under planprocessen. Inför granskning 2 har också en kungörelse införts i dagspressen (NWT, VF) som information till allmänhet och intresserade om granskningstiden. Löpande uppdateringar har också skett på kommunens hemsida om hur processen fortskrider. Utöver detta har planen bevakats intensivt av media (radio, TV, tidningar) under hela planprocessen. Sammantaget gör därför Stadsbyggnadsförvaltningen bedömningen att informationen har varit tillräcklig.

Tio synpunktslämnare påtalar att de inte känner sig hörda av politiken med hänsyn till det starka motstånd som råder och att det inte beaktas.

En synpunktslämnare anser att politiken redan har bestämt sig, granskning 2 är endast ett ”spel för gallerierna”.

Kommentar:

Att positivt planbesked lämnas och en detaljplaneprocess genomförs är inte detsamma som att allting är färdigt. Själva planprocessen är ett demokratiskt instrument och ger alla möjlighet att lämna synpunkter som sedan behandlas politiskt inför ett eventuellt antagande av planen. Denna detaljplan kommer att behandlas politiskt inför antagande av Kommunfullmäktige.

Två synpunktslämnare anser att det varit lite/felaktig/tvetydig information kring planen (i samrådet). ”Samlingslokal” angav inte hela syftet och med hänsyn till det kontroversiella i att bygga en moské upplevs att medborgarna (framförallt de boende på Rud) inte fått hela bilden av vad ett plangenomförande avses leda till.

Kommentar:

Markanvändning är ett begrepp som används inom plan- och bygglagen (PBL). Det anger och styr var marken får användas till, exempelvis bostadsändamål, parkmark eller skola. Planläggs marken för bostadsändamål kan olika typer av boendeformer inkluderas, liksom skola kan inrymma såväl förskola, högstadium och gymnasium. Markanvändningen i detta fall är preciserad till centrumanvändning såsom samlingslokal, moské, restaurang, handel m m vilket innefattar den tänkta verksamheten.

Tidigt i processen benämndes bygganden för samlingslokal, då det är ett vedertaget begrepp enligt plan- och bygglagen samt på grund av föreningen vill bedriva en verksamhet som inrymmer mer än en moské (mötesplats, utbildning, café/restaurang, bokförsäljning m.m). Efter att några synpunktslämnare ifrågasatte ordvalet lades även moské till för att tydliggöra syftet. Denna bestämmelse möjliggör för en bred användning inom olika centrumfunktioner som nämns ovan bl.a. samlingslokal och moské, då det bedöms vara en lämplig användning av marken.

En synpunktslämnare anser att politiker borde ha deltagit vid möten.

Kommentar:

Politiker deltar i regel inte på samrådsmöten för detaljplaner. Arbetsgången är att tjänstemän vid stadsbyggnadsförvaltningen bereder detaljplan till samråd, granskning och antagande och politiker får ta del av inkomna synpunkter och samrådsmöten inför beslut om granskning och antagande.

En synpunktslämnare ifrågasätter överensstämmelse med PBL 2 kap. 2§ och 9§.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att planen är förenlig med PBL 2 kap vilket har prövats inom ramen för planprocessen.

Trafik och parkering

36 synpunktslämnare uttrycker oro för att trafiken i området kommer att öka dramatiskt och ge upphov till både störningar och osäkerhet i trafikmiljön i området, särskilt med hänsyn till skolelever/barn som rör sig i området.

Fyra synpunktslämnare påtalar att de redan idag upplever svårigheter i trafikmiljön vid vissa tillfällen (bl.a. lyfts Mosskatan/Östra infarten). Att beakta är även trafik vid evenemang på Färjestad (många gör vägval genom Rud).

28 synpunktslämnare påtalar att det tidigare har genomförts åtgärder för att beakta trafikproblem (bl.a. byggdes cirkulationsplatsen bort) och oro finns att situationen kommer att försämrats.

En synpunktslämnare nämner att även en COOP/Konsumbutik och nya bostäder vid No-kiagatan kommer att leda till ökad trafik, vilket inte har beaktats.

Kommentar till ovanstående fyra punkter:

Den planerade verksamheten är tänkt att främst bedrivs under fredagar vid lunchtid samt vid några större högtider. En stor andel av besökarna förväntas använda kollektiva transportmedel till och från lokalen.

En trafikutredning (WSP, 2013) har tidigare genomförts inom området som prövat en ny dagligvarubutik i kombination med 100 bostäder (detta genomfördes aldrig). Slutsatsen var att kapacitet och belastningsgrad på befintligt gatunät är tillräckligt för att härbärgera den trafikökningen. En planerad samlingslokal och moské bedöms alstra betydligt färre ekvivalenta trafikrörelser varför rapportens slutsatser bedöms som relevanta även för denna detaljplan.

Det finns inte längre några planer på en ny dagligvarubutik eller bostäder inom närområdet. Dessa planer avbröts 2013.

Således bedöms inte ett plangenomförande ge upphov till betydande störningar från trafikrörelser.

Fyra synpunktslämnare förväntar sig ett kaos i trafik och parkering, främst vid fredagar och högtidstillfällena, men även med hänsyn till att de ska förekomma fem bönetillfällena/dygn.

17 synpunktslämnare anser att det har tagits höjd för alldeles för lite parkeringsplatser.

Kommentar till ovanstående två punkter:

Det finns tillfällen då den planerade byggnaden kommer att inrymma många besökare, fredagar efter lunchtid samt vid ytterligare två tillfällen (t ex högtider i juli och september) som alstrar särskilt mycket besökare. Utöver detta är det möjligt att inrymma besökare för olika ändamål. Trafikalstringen och parkeringsbehovet har utretts inom ramen för detaljplanearbetet och kommunen bedömer att gatorna i närområdet har tillräcklig dimensionering och att parkeringsplatser kan lösas inom egen tomt samt samnyttjas med Nobelgymnasiet. Som framgår av planbeskrivningen under rubriken Parkering har befintligt besöksantal i nuvarande lokal används som utgångspunkt. Detta har sedan räknats upp motsvarande en ökad yta (större lokal). Ett antagande har också gjorts, baserat på nuvarande lokal, att mellan 25-35% av besökarna anländer i egen bil. Utifrån detta resonemang har ett parkeringsbehov om 120 parkeringsplatser nåtts. Att dimensionera parkeringslösningar för sällsynta toppar i besökare (jämför t ex handel eller evenemang) är inte rimligt.

En synpunktslämnare anger att det råder frågetecken kring/ej skett dialog med privata fastighetsägare runtomkring gällande samnyttjande och möjlighet till parkeringshänvisning.

42 synpunktslämnare uttrycker oro kring parkeringssituationen bl.a. med hänsyn till besökare till kyrkan, skolan och Blomsterlandet.

Kommentar till ovanstående två punkter:

Något nyttjande av privata parkeringar (för boende, Blomsterlandet eller kyrkogården) ska inte ske. Kommunen har därmed inte haft dialog med privata fastighetsägare gällande parkeringslösningar. Samnyttjande av parkeringsplatser föreslås endast för Nobelgymnasiets parkering. Stadsbyggnadsförvaltningen har haft dialog med Nobelgymnasiet samt lokalförsörjningen inom Teknik- och fastighetsförvaltningen gällande sådan parkeringslösning.

Två synpunktslämnare befarar en stor belastning på busstrafiken.

Kommentar:

Kommunen bedömer att kollektivtrafiken är tillräckligt dimensionerad för att klara den planerade verksamheten. Tankar finns också om en sträckning av det så kallade Karlstadstråket förbi planområdet vilket ytterligare kan stärka tillgängligheten till kollektivtrafik.

Fastighetsekonomi/markupplåtelse

16 synpunktslämnare befarar minskat värde på fastigheter i området vid ett plangenomförande.

Kommentar:

Enligt 14 kap. PBL (2010:900) ska eventuella värdeminskningar ställas i relation till värdet av fastigheten som skadan berör. Även om reglerna tar sikte på värdeminskningen för fastigheten som helhet, går det givetvis inte att helt bortse från eventuella skadeeffekter som uppkommer för enskilda bostadsrättshavare. Mot bakgrund av kompensationsreglerna i 14 kap. PBL innebär inte planförslaget att inskränkningar görs eller att pågående markanvändning försvåras för angränsande fastigheter. Det innebär heller inte någon påtaglig skada för angränsande fastigheter. Stadsbyggnadsförvaltningens samlade bedömning är att eventuella negativa konsekvenser är i nivå med vad som kan anses vara normalt förekommande vid ett förtätningsprojekt i Karlstad samt acceptabla och generellt rådande i en växande Karlstadsregion. Den olägenhet som kan uppstå för närboende bedöms därmed inte utgöra en betydande olägenhet."

En synpunktslämnare ifrågasätter vem som betalar kostnaden för planarbetet.

Kommentar:

Exploatören (föreningarna) bekostar hela planarbetet och de investeringar som krävs för projektets genomförande. Det planerade bygget finansieras inte med några skattepengar. Det tomträttsavtal som kommer att tecknas görs enligt gällande taxa, liksom övriga anslutningar av t ex el, fjärrvärme, VA m m. Samtliga kostnader, inklusive plan- och bygglovsavgifter, för exploateringen belastar exploatören.

En synpunktslämnare undrar vem som är markägare.

Kommentar:

Karlstads kommun äger marken som planläggs.

En synpunktslämnare anser att upplåtande av kommunal mark till religiösa trossamfund bör ske genom KS/KF policybeslut.

Kommentar:

Detaljplanen hanteras genom utökat förfarande, vilket innebär att Kommunfullmäktige beslutar om antagande av detaljplanen. Om de antar planen kommer även markupplåtelsen att genomföras och beslutas om i Teknik- och fastighetsnämnden (TFN).

En synpunktslämnare målar upp en bild av att kommunen ska upplåta marken till IKF och att det sker särbehandling mellan olika religioner och inriktningar.

Kommentar:

IKF har sökt markanvisning, vilket är fritt för alla intressenter att göra och ingen särbehandling görs med hänsyn till religion.

En synpunktslämnare undrar hur mycket marken ska säljas för.

Kommentar:

Enligt gällande taxa för tomträttsavgift.

Övrigt

En synpunktslämnare är negativ till placering av moskébyggnad med hänvisning till tanke- och religionsfrihet enligt Barnkonventionen.

Två synpunktslämnare ifrågasätter att det skulle vara lågt intresse för-/att platsen inte skulle vara lämplig för bostadsbyggande.

Kommentar:

Placeringen av den föreslagna byggnaden har diskuterats och arbetats med under en längre tid, innan aktuellt markområde prövas genom detaljplan. Valet av plats bedöms som lämpligt utifrån flera aspekter, bland annat närhet till kollektivtrafik, teknisk infrastruktur, integration och läget i staden. Planprocessen ska resultera i en samlad bedömning av platsens lämplighet för den föreslagna användningen.

Ej PBL-relaterade frågor (ideologiska, ekonomiska och övriga samhällsfrågor)

Kommunledningskontoret och Kultur- och fritidsförvaltningen har sammanställt ett PM där de inkomna synpunkter under planprocessen, som inte är relevanta och prövas inom ramen för PBL, bemöts. PM bemöter de synpunkter som inkommit inom ramen för planprocessen, kategoriserade under olika ämnesområden. PM är inte ett beslutsunderlag enligt PBL utan information till synpunktslämnare och allmänhet.

Nedan återges synpunkterna av icke PBL-karaktär men lämnas i granskningsutlåtande 2 okommenterade.

Islam/verksamheten

21 synpunktslämnare har uttryckt en rädsla för att moskén ska bli en samlingsplats för rekrytering till extremismgrupper inom islam (ex. IS).

15 synpunktslämnare hänvisar till andra platser i Sverige som har upplevt ovanstående, såsom Gävle och Örebro.

Tre synpunktslämnare undrar hur det kan säkerställas att moskén inte blir samlingslokal för brottslig verksamhet (bla. nämns lag 2009:62) och att inte en extrem tolkning av koranen tillämpas och sprids?

19 synpunktslämnare önskar med hänsyn till problem med radikaliseringsredovisning av finansiering för bygget. Om detta ej bemöts förefaller anledning till oro. Efterfrågas tydlighet och öppenhet. Granskning av verksamheten, både löpande och inför finansiering. Tre synpunktslämnare påtalar det märkligt att inte IKF öppet kan deklarerat sin inriktning av islam, med hänsyn till de olika inriktningar som finns. Oroande att inte föreningen bemöter kritiken kring religiös inriktning.

Sex synpunktslämnare ifrågasätter IKF på flera punkter, bl.a. gällande salafistisk syn på islam och samröre med terroristverksamhet/spridare av wehabismen.

Fem synpunktslämnare har uttryckt att IKF inte är öppen för alla muslimer.

Tre synpunktslämnare befarar risk för motsättningar inom islam/olika trosuppfattningar
En synpunktslämnare undrar varifrån imamerna ska hämtas och vad de har för kunskap om det svenska samhället?

Två synpunktslämnare undrar vilken beredskap som finns från kommunens sida om moskén skulle bli en grogrund för extremism, intolerans och jihadism?

En synpunktslämnare undrar vilka krav kommunen kan ställa och vad kommunen kan göra om de inte efterföljs? En synpunktslämnare undrar om kommunen kan tänka sig att uppmontra bildandet av ett allmuslimskt råd som huvudman istället för IKF?

En synpunktslämnare anser att det sker brott mot religionsfrihet om det förekommer böneutrop.

17 synpunktslämnare påpekar allas lika värde och tillgång till platsen/jämställdhet. Det bör säkerställas att inte verksamheten strider mot de grundläggande fri- och rättigheterna i Sverige (såsom allas lika värde, yttrandefrihet).

- 33 synpunktslämnare lyfter främst kvinnosynen inom islam och misstanke om särskiljning av kvinnor i lokalerna och att vi genom att tillåta moskébygge befäster en ojämställdhet och en plattform för att utöva social kontroll såsom kvinnoförtryck.

- Sju synpunktslämnare gör koppling till Karlstads kommuns mål om jämställdhet.
- En synpunktslämnare anser att kvinnor och män måste ha samma rätt att uttala sig och fatta beslut om verksamheten då den bedrivs på kommuninvånarnas mark, ”på lika villkor”.
- Fyra synpunktslämnare lyfter en oro kring olika trosinriktningar inom islam och om alla kommer att ges tillgång till moskén. Befaras förföljelse.
- Sex synpunktslämnare undrar hur acceptansen ser ut för andra religioner, olika geografiskt ursprung, sexuell läggning etc?
- En synpunktslämnare undrar om Karlstads kommun anser att religionsfrihet går före jämställdhet.

Säkerhet

16 synpunktslämnare befarar skadegörelse/konflikter/angrepp/störning/hatbrott mot moskén och besökare från antimuslimska grupper/högerextremism i samhället.

Elva synpunktslämnare har uttryckt en rädsla för att området ska förvandlas till ”no go zone”.

En synpunktslämnare uttrycker oro för de närliggande skolorna och boende vid ett attentat.

En synpunktslämnare undrar över polisens bild och beredskap?

En synpunktslämnare undrar hur lag och ordning säkerställs?

Segregation

18 synpunktslämnare befarar att en moské kommer leda till att Rud blir en segregerad, ”muslimsk” stadsdel, ett utsatt område med utanförskap och låg socioekonomisk status. Elva synpunktslämnare anser att en moské kommer utgöra ett hinder för integration/öka segregationen generellt.

Ekonomi

Åtta synpunktslämnare uttrycker oklarheter kring föreningsstöd.

Otrygghet genom verksamhet

Tre synpunktslämnare anser att platsen kommer kunna bli mer otrygg med hänsyn till kvinnor som passerar/vistas i området. Detta då verksamheten som avses bedrivs på platsen gör en tydlig könsuppdelning av män och kvinnor och att män i grupp kommer att förekomma i stor utsträckning i anslutning till moskén.

Positiv inställning

Ca 130 synpunktslämnare ställer sig positiva till att de får möjlighet till ändamålsenlig plats för bön och avbrott i vardagen för att kunna tillämpa sin religion, samt en efterfrågad mötesplats. Religionsfriheten hävdas.

Övrigt

65 synpunktslämnare har endast uttryckt sig negativt mot moskébygge/islam eller liknande (ej synpunkt).

Två synpunktslämnare önskar redovisning av underlag som visar att moskéer leder till integration/tolerans/mångkultur.

En synpunktslämnare påpekar säkerställande av mänskliga rättigheter.

Fem synpunktslämnare efterfrågar en folkomröstning om moskébyggande i Karlstad.

Två synpunktslämnare har bifogat bilagor. Rapport från polismyndigheten: *Utsatta områden- sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser* förekommer som två bilagor samt har bilagts artikel (2011-11-03) från Brå: *Följder av segregation och dess dynamik*.

Tio synpunktslämnare har hänvisat till länkar i yttrandet. Länkarna redogörs för nedan:

www.svd.se/fel-att-bidra-till-mer-polarisering

www.youtube.com/watch?v=HOx6nfzrxFc

<http://avpixlat.info/2015/06/26/expert-bekreftar-radikal-islam-tar-over-moskeer-och-foreningar/>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=159&artikel=6317875>

<http://www.dagenssamhalle.se/nyhet/sa-vill-saudiarabien-omvaenda-sverige-till-den-islamiska-laeran-15647>

www.youtube.com/watch?v=TI4ZUGK9v8w

www.youtube.com/watch?v=Y2ORej5ZmrY

www.dailymotion.com/video/x3dj507

www.youtube.com/watch?v=VVByyQyo094

www.youtube.com/watch?v=4Sm4GhnAjWM

www.svd.se/bidragen-vantas-oka-kraftigt

www.youtube.com/watch?v=Y38gqHnXYsU&t=119s

www.riksdagen.se/sv/sokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-200962-om-atgarder-mot-penningtvatt-och-sfs-2009-62

www.gp.se/nyheter/goteborg/efter-polisanmalan-har-ar-imamens-hotfulla-predikan-1.4048382

www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/kommunen-ger-gront-ljus-till-forelasning-av-salafister

www.youtube.com/watch?v=zi7xDNdOgk0

http://library.islamweb.net/newlibrary/display_book.php?flag=1&bk_no=22&ID=6118

https://youtu.be/qeAOB_8i49U?t=19m40s

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=114&artikel=5109898>

www.expressen.se/nyheter/longread/utanforskandet-inifran/har-i-orebro-vill-jag-rycka-tag-i-barnen-och-saga-ingen-mer-ska-till-paradiset/

<http://nwt.se/karlstad/2016/12/15/han-tror-pa-oppnhet-och-dialog>

www.gd.se/gavleborg/sandviken/gd-avslojar-moskens-alesperson-pa-sapos-lista-over-terrorfinansierar

<https://detgodasamhallet.com/2016/12/10/salafister-ska-bygga-islamiskt-centrum-i-borlange/>

<http://gudmundson.blogspot.se/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Muslim_Aid

www.facebook.com/792835137477164/photos/a.807172329376778.1073741829.792835137477164/9977795169827724/?type=3

www.expressen.se/ledare/johannes-forsbergmp-politiker-forsvarar-despoten-erdogan/

<https://detgodasamhallet.com/2016/12/13/vi-betalar-for-hedersfortrycket/>
<https://nwt.se/karlstad/2016/12/15/han-tror-pa-oppehet-och-dialog?refresh=true>
www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/f%C3%B6rfalskade-protokoll-imam-polisanm%C3%A4sl.4011414
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6523521>
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=161&artikel=6537405>
<https://detgodasamhallet.com/2016/10/27/hatet-mellan-muslimer/#more-5357>
www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article24052425.ab
www.vf.se/ledare/stotta-forortens-flickor/
www.gd.se/gavleborg/gavle/gd-avslojar-moskens-talesperson-pa-sapos-lista-over-terrorfinansiarer
www.dagensps.se/opinion/stefan-och-mona-pa-bilder-med-terrorfinansiarer#conversion-1042239265
www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/mosk%C3%A9bes%C3%B6kare-imamen-hotar-oss-1.4048382
www.friatider.se/araber-i-kampanj-bygga-moske-i-karlstad

Två synpunktslämnare har bifogat bilder. En synpunktslämnare på parkmiljön och en synpunktslämnare på en samling människor och vad som tolkas som en predikan. En synpunktslämnare gör hänvisning till en dokumentär: *Dokument utifrån SaudiArabien- farliga förbindelser*.

Flertalet synpunktslämnare har hänvisat till artiklar i VF och NWT bl.a. NWT 15-03-19, NWT 15-09-03, VF 16-12-15 och VF 15-12-30.

En synpunktslämnare bifogat utdrag ur tidslinje från facebooksidea.

Medverkande tjänsteman

Granskningsutlåtande 2 är sammanställd, 2017-03-07, av Daniel Nordholm och Jonas Zetterberg, stadsbyggnadsförvaltningen, Karlstads kommun.